

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Vinter 2024
Institution	Thy-Mors HF & VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	KS: Historie B, Samfunds fag C, Religion C
Lærere	Mihaela Rasmussen (MR- samfunds fag), Kirstine Aasbjerg Andersen (KAA – Historie, religion)
Hold	T2023C

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Samfunds fag: Politik (enkeltfagligt forløb) Religion: Inuitisk religion (enkeltfagligt forløb) Historie: Vikingetiden (enkeltfagligt forløb)
Forløb 2	Aktivism og det gode samfund (tværfagligt forløb)
Forløb 3	Samfunds fag : Økonomi (enkeltfagligt forløb) Religion: Karismatisk ledelse (enkeltfagligt forløb) Historie: Folkedrab (enkeltfagligt forløb)
Forløb 4	Krop og køn (tværfagligt forløb)
Forløb 5	USA (tværfagligt forløb)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 1	Samfundsfag: Politik (enkeltfagligt forløb) Religion: Inuitisk religion (enkeltfagligt forløb) Historie: Vikingetiden (enkeltfagligt forløb)
Forløbets indhold og fokus	<p>Samfundsfag I dette forløb kursisterne har fået kendskab til det danske politiske system, herunder centrale kernebegreber og partierne i Folketinget. Der er lavet et mindre projektarbejde om partierne i Folketinget, og der er arbejdet med kvalitativ metode i praksis.</p> <p>Religion Fokus på inuitterne i Grønland og deres religiøse forestillinger og identitet i fortid og nutid.</p> <p>Historie Vikingetiden og dens virkningshistorie. Samfund, religion og togter. Periodisering og historiebrug.</p>
Faglige mål	<p>Samfundsfag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Redegøre for [...] politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng - Undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data - Kritisk indsamle, udvælge, analysere og anvende forskelligartede materialetyper, herunder tekster, statistisk materiale og billedmateriale - Gennemføre en mindre empirisk undersøgelse <p>Religion</p> <ul style="list-style-type: none"> – redegøre for forskellige livsanskuelsler, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng – diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier – sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af dansk, europæisk og global kultur og tænkning <p>Historie</p> <ul style="list-style-type: none"> – anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande – reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende, herunder en forståelse af samspillet mellem aktør og struktur – diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier.
Kernestof	<p>Samfundsfag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Politiske partier i Danmark og politiske ideologier - Politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund... - Politiske beslutninger i Danmark i en global sammenhæng - Kvantitativ og kvalitativ metode

	<p>Religion</p> <ul style="list-style-type: none"> –udvalgte sider af yderligere én religion –etiske, herunder religionsetiske, problemstillinge –religioners samfundsmaessige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid –religionsfaglige metoder. <p>Historie</p> <ul style="list-style-type: none"> –dansk historie og identitet –nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper –natur, teknologi og produktion betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv –historiefaglige metoder –historiebrug.
Anvendt materiale.	<p>Samfundsfag</p> <p>Lærebog: 'Samfundsfag C', af <i>Mads Beyer, Claus Lasse Frederiksen, Henrik Kureer</i>, Systime.dk</p> <p>2. De politiske partier https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1249</p> <p>2.3 Hvad laver et parti? https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1254</p> <p>2.2 Inddeling af partier https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1255 (Inddeling af partier)</p> <p>2.2 Inddeling efter ideologipolitik https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1279 (Ideologipolitik)</p> <p>2.2 Inddeling efter fordelingspolitik https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1278 (fordelingspolitik)</p> <p>2.2 Inddeling efter værdipolitik https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1277 (værdipolitik)</p> <p>2.2 Inddeling efter magtpolitik https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1276 (magtpolitik)</p> <p>2.4 Partier adfærd https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1253 (Kaare Strøm)</p> <p>2.1 De politiske partier https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1256&L=0</p> <p>3.2 Vælgeradfærd (udgået materiale fra Systime) https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=708</p> <p>21. Samfundsvidenkabelig metode (udgået materiale fra Systime) https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=825&L=0</p> <p>21.1 Kvantitativ metode – 'de hårde data' (udgået materiale fra Systime) https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=880</p> <p>21.2 Kvalitativ metode – 'de bløde data' (udgået materiale fra Systime) https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=886</p> <p>Lærebog: Luk samfundet op! Af Peter Brøndum, Thor Banke Hansen, Columbus</p>

<p>Kapitel 5 https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=378&loopRedirect=1</p>	<p>Lærebog: Samf C – din samfundsfagsbog af Maria Bruun Bundgaard, Ole Hedegaard Jensen, Thomas Secher Lund; Systime.dk</p> <p>7.1 Demokrati og diktatur https://samfc.systime.dk/?id=149</p> <p>7.2 Folketingsvalg og regeringsdannelse https://samfc.systime.dk/?id=150</p> <p>8.1 Politisk deltagelse i praksis https://samfc.systime.dk/?id=156</p> <p>8.3 Nye deltagelsesformer https://samfc.systime.dk/?id=158</p> <p>Film Dit demokrati Undervisningsfilm fra Folketingets hjemmeside https://www.ft.dk/da/undervisning/undervisningsfilm</p> <p>Inuit</p> <p>Intro til religionsfaget Ninian Smart: De syv dimensioner, Religionsportalen: https://religion.systime.dk/?id=467#c937</p> <p>Intro til inuitterne Grønlandsk i folketingssalen: https://www.dr.dk/nyheder/politik/hun-insisterede-paa-tale-groenlandsk-i-folketingssalen-og-saa-blev-karsten-hoenge</p> <p>SILA s. 7-19 Inua s. 37 i SILA Sila s. 38 i SILA (minus forskerdel). SILA tekst 37: 'Rossing – de hedenske grønlændere'.</p> <p>Skabelsen, myter, tabu, rent/urent, kaos/kosmos Inuitisk religion og mytologi, tekst 2, 3 og 4. Inuitisk religion og mytologi tekst 5: Myten om havets moder Tekst 6: Immap Ukua T9. i SILA. Myten om solens og månens oprindelse. Tekst 7: Manden der besøgte Månenmanden, i Inuitisk religion og mytologi.</p> <p>Fangstritaler Førstefangstriter: T21-24 i 'Eskimoerne'. Inuitisk religion og mytologi tekst 21. Fangstritalerne for bjørn. Overgangsritualer: https://religionb.systime.dk/index.php?id=143#c296</p> <p>Overgangsritualer SILA tekst 30: Masaatsiaqs død. Inuitisk religion og mytologi: Navngivningsritual s. 159 + Bryllupsritualet s. 161-162 Fødsel: T. 27 i 'Eskimoerne'. Overgangsritualer: https://religionb.systime.dk/index.php?id=143#c296</p> <p>Angakkoq Angakkoqens rolle i samfundet: https://silamiut.iatuagaq.iserasuaat.gl/?id=p245</p>
---	---

	<p>Om angakkoq https://groenland.systime.dk/?id=p151 T27 i SILA, Maratsi helbreder larqa. Complete inuit Shaman life story https://www.youtube.com/watch?v=Kxdqjn1sFM8&t=11s</p> <p>Trosskiftet, mission Historien om Grønland og Danmark afs. 1, CFU Kristen Mission: T35 og 36 fra SILA. + s. 82-83 i SILA Musikvideo: Tupilak. Tarrak - Tupilak (Official Music Video) - YouTube Jeg husker – fortællinger fra Grønland. CFU</p> <p>Unge i Grønland - Forholdet til naturen De unge Grønlændere: https://www.dr.dk/drtv/serie/de-unge-groenlaendere_18826 Musikvideoer: Nanook (bjørn) Nanook - "Nanook" - YouTube Aarnuaq (Talisman) Nanook - Aarnuaq (Talisman) - YouTube</p> <p>Revitalisering – inuitisk religion og kultur i dag Revitalisering som nichetendens (uddrag) af Sidse Birk Johannsen: https://tids-skrift.dk/rvt/article/view/127163/173486 Formålet med tatoveringer: https://silamiut.iatuagaq.iserasuaat.gl/?id=206 Strubesang: Inuit Throat Singing: Kathy Keknek and Janet Aglukkaq (long) - YouTube Trommedans: greenland drum dance 001.AVI - YouTube Sangkamp: SILA tekst 5 s. 29. Lampeslukningsleg (i dag) https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/seksualitet-og-aegte-skab-i-groenland-1721-1800/ Kristendom og spøglestro lever side om side i Grønland https://videnskab.dk/kultur-sam-fund/kristendom-og-spoeglestro-lever-side-om-side-i-groenland Synkretisme: https://denstoredanske.lex.dk/synkretisme_-_religionshistorisk_begreb</p> <p>Vikingetiden</p> <p>Intro til historiefaget Paradise Hotel 8 - Pigerne Dyrker 80'er Vandaerobic (Hvad skete der egentlig i 80'erne?) https://www.youtube.com/watch?v=OzarREoaD5w Noget om historisk metode, Leif Calundann Larsen, PowerPoint-oplæg Kildeanalyse: "Tryghed i beskæftigelsen" https://www.vucdigital.dk/histB_kildeanalyse/kildeanalyse_2.html Kildeanalyse: "Yankie-bar" https://www.vucdigital.dk/histB_kildeanalyse/kildeanalyse_3.html</p> <p>Vikingerne Vikingetiden blev til i 1800-tallet: https://historieportalen.systime.dk/?id=253 Dokumentar: 'Historien om Danmark afs. 3' - Vikingetiden. https://www.dr.dk/drtv/epi-sode/historien-om-danmark_-vikingetiden_145565</p> <p>Vikingernes samfund Video: Vikingernes verden ved Tissø https://www.youtube.com/watch?v=S4o0ZRgDFuc (8 min) Samfundets orden https://historieportalen.systime.dk/?id=258 Livet på gården https://historieportalen.systime.dk/?id=259 Fra subsistensøkonomi til storproduktion https://historieportalen.systime.dk/?id=260</p>
--	---

	<p>Studie af vikingetiden https://historieportalen.systime.dk/?id=254</p> <p>Historiebrug Historiebrugstypologi (skema): https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=186#c396</p> <p>Kvindernes rolle Kluge koner og stærke storfruer – vikingekvinder var ikke kun husmødre https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/kluge-koner-og-staerke-storfruer-vikingekvin-der-var-ikke-kun-husmoedre Kvinder i vikingetiden, Danmarkshistorien https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kvinder-i-danmarks-vikinge-tid/</p> <p>Gamle og nye guder De gamle guder: https://historieportalen.systime.dk/?id=267 Thietmars beskrivelse af offerfesten i Lejre: https://historieportalen.systime.dk/?id=268 Video: Menneskeofringer: Menneskeofringer - YouTube Præstekonger: https://historieportalen.systime.dk/?id=269 Kilde: Sigurd Jarls blót. Fra 'Hákon den godes saga, kap. 14, Heimskringla', (Uddrag) De hellige kvinder - Völverne: https://historieportalen.systime.dk/?id=270 Video (ikke artiklen): Vikingerne helgardedede sig med mange guder: Her er 5 du nok ikke har hørt om Historie DR (2 min.) Kristendommen kommer til Danmark: https://historieportalen.systime.dk/?id=271 Kilde: Widukinds beretning om Poppo og Harald (kort tekst): https://natmus.dk/fileadmin/user_upload/Editor/natmus/undervisning/billeder/viking/Viking_dokumenter/Widukinds_beretning_om_Poppo_og_Harald_1.pdf</p> <p>Handel og globalisering Nye transportformer: https://historieportalen.systime.dk/?id=262 En global verden: https://historieportalen.systime.dk/?id=263 En økonomisk revolution: https://historieportalen.systime.dk/?id=264 Handelsbyerne Hedeby og Ribe: https://historieportalen.systime.dk/?id=265 Kilde: Ibn Fadlans beskrivelse af vikingerne ved Volga: https://historieportalen.systime.dk/?id=249#c785 Filmklip: The 13th Warrior - Viking King Funeral + Disgusting Viking "hygiene" Det funktionelle kildebegreb: https://historieportalen.systime.dk/?id=1861</p> <p>Krig og plyndring Film: Toget afs. 3. Kampen om England, CFU (58 min.) DR her hærgede vikingerne vild og voldsomt https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/grafik-her-haergede-vikingerne-vildt-og-vold-somt MINIDOKUMENTAR Vikingernes togter - kort fortalt Historie DR (2,5 min.) Video: Viking Berserkers' Weapons Krigernes våben og organisation: https://historieportalen.systime.dk/?id=273 Plyndringstogterne begynder: https://historieportalen.systime.dk/?id=274 Video: Sword Fighting As It Was For the Vikings Video: [Vikings] Shield Wall - Battle (HD) Impulser til Danmark og Skandinavien: https://historieportalen.systime.dk/?id=275 Hvorfor plyndrede de? https://historieportalen.systime.dk/?id=276</p> <p>Fra høvdingesamfund til centralisering Kongemagt og politik Historieportalen (systime.dk) Dannevirke – et kongeligt forsvarsværk? Historieportalen (systime.dk) Harald Blåtands stat Historieportalen (systime.dk) Ringborgene og ryttergravene Historieportalen (systime.dk)</p>
--	--

	<p>Én gud – én konge Historieportalen (systime.dk) Nye monter og nye byer Historieportalen (systime.dk) Det nye og det gamle samfund Historieportalen (systime.dk) Internationale alliancer og fremmede lejesoldater Historieportalen (systime.dk) Det fremmede gjorde kongen stærkere Historieportalen (systime.dk)</p>
Arbejdsformer	<p>[Angiv de væsentligste arbejdsformer, der er anvendt i forløbet, fx klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, anvendelse af fagprogrammer, skriftligt arbejde, eksperimentelt arbejde.]</p> <p>Klasseundervisning, projektarbejdsform, pararbejde</p>

Forløb 2	Aktivism og det gode samfund (tværfagligt forløb)
Forløbets indhold og fokus	<p>Samfundsfag Samfundsfagsdelen har belyst det gode samfund fra en række forskellige perspektiver: bæredygtighed, ideologier, menneskerettigheder, ligestilling, velfærdsmodeller m.m.</p> <p>Religion Kristendommens historie og udvikling, herunder Folkekirkens rolle i dag, Næstekærighedsbuddet som centralt i den kristne etik.</p> <p>Historie En gennemgang af styreformer fra antikken til i dag med fokus på aktivisme og udviklingen af velfærdssamfundet og de rettigheder, forskellige grupper i samfundet, gradvist har fået eller tilkæmpet sig gennem 18- og 1900-tallet (fattige, arbejdere, kvinder osv.). Den centrale problemstilling var: 'Hvordan kan vi få et godt samfund?'</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> - anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark - formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof - forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger - redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng - anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen - sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af dansk kultur og tænkning - undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data.
Kernestof	Samfundsfag

	<ul style="list-style-type: none"> - Politiske ideologier i Danmark - ... rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene - Velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund - Bæredygtighed og FN-verdens mål - Kvantitativ og kvalitativ metode
	<p>Religion</p> <p>–kristendom, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster</p> <p>–etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger</p> <p>–religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid</p> <p>–religionssfaglige metoder.</p>
Anvendt materiale.	<p>Samfundsfag</p> <p>Kernestof:</p> <p>Lærebog: 'Samfundsfag C' af Mads Beyer, Claus Lasse Frederiksen, Henrik Kureer; Systime.dk</p> <p>Kap. 1 Ideologi https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1225 (0,4 tekstside - Svarer til 0,7)</p> <p>Kap. 1.1 Hvad er en ideologi? https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1229 (1,3 tekstside - Svarer til 1,6)</p> <p>Kap. 1.2 Grundlæggende ideologier https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1228 (0,1 tekstside - Svarer til 0,1)</p> <p>Kap. 1.2 Liberalisme https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1230 (2,3 tekstside - Svarer til 2,9)</p> <p>Kap. 1.2 Socialisme https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1231 (2,4 tekstside - Svarer til 3,0)</p> <p>Kap. 1.2 Konservativisme https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1232 (1,6 tekstside - Svarer til 2,2)</p> <p>Kap. 1.3 Populisme https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1234</p> <p>Kap. 16 Velfærdsmodeller https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1026 (0,6 tekstside - Svarer til 0,9)</p> <p>Kap. 16.1 Den danske velfærdsmodel https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1054 (2,1 tekstside - Svarer til 2,4)</p> <p>Kap. 16.2 Den centraleuropæiske velfærdsmodel https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1053 (0,8 tekstside - Svarer til 1,1)</p>

Kap. 16.3 Den liberale velfærdsmodel
<https://samfundsflag-c.systime.dk/?id=1052> (1,5 tekstside - Svarer til 1,8)
kap. 16.5 Problemer for den danske velfærdsmodel
<https://samfundsflag-c.systime.dk/?id=1050> (0,9 tekstside - Svarer til 1,2)
Kap. 16.5 Flere ældre
<https://samfundsflag-c.systime.dk/?id=1134> (2,0 tekstside - Svarer til 2,9)
Kap. 16.5 Globalisering og EU
<https://samfundsflag-c.systime.dk/?id=1133> (1,4 tekstside - Svarer til 1,7)

Lærebog: 'Klima og bæredygtighed' af Morten Hasselbalch, Michael Helt Knudsen; Columbs.

Kap. 1.5 Bæredygtighed i den antropocæne tidsalder
<https://klimaogbæredygtighed.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=136> (0,5 tekstside)
Kap. 1.5.1 Bæredygtighed i et historisk perspektiv
<https://klimaogbæredygtighed.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=141> (1,7 tekstside)
Kap. 1.5.2 Grader af bæredygtighed
<https://klimaogbæredygtighed.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=142> (1,6 tekstside)
Kap. 1.5.3 Bæredygtighedsbegrebets dimensioner
<https://klimaogbæredygtighed.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=143> (1,4 tekstside)

FN's verdensmål

<https://www.verdensmaalene.dk/fakta/verdensmaalene>

Film

Bech og de ekstreme aktivister (Klimaaktivisme)
<https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=aktivism&orderBy=title&SearchID=0afcb772-bab7-4992-a82b-ccb3cab141e3&index=6>
Greta
<https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=7&pageSize=6&search=aktivism&orderBy=title&SearchID=b0e8c1d6-af4e-4567-b515-981ab662b737&index=2>

DR2: Signe Molde på udebane. "Der er ingen klimakrise"
<https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=17&pageSize=6&search=emneord:%20gr%C3%B8n%20omstilling&orderBy=title&SearchID=16673d6d-074f-41e5-95b5-dc7ccae45487&index=2>

Kristendom

Folkekirken

Dokumentar: De unge præster afs. 1 (30 min) CFU
Folkekirken i tal: <https://www.fkuv.dk/videnscenteret/kirkestatistik/medlemstal>
Grundloven og folkekirken <https://www.folkekirken.dk/om-folkekirken/kirke-og-stat/folkekirken-og-grundloven>

Kristendommens historie

Fakta om kristendommen: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p285>
Den historiske Jesus: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p289>
Den mytiske Jesus: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p288>

	<p>Korsordene: Mattæusevangeliet 27,46, Markusevangeliet 15,34, Lukasevangeliet 23,46, Johannesevangeliet 19,30.</p> <p>Uddrag af filmen Passion of the Christ (2004), Korsfæstelsesscenen.</p> <p>Læreroplæg: Det kristne gudsbegreb, Korsfæstelsen og Frelsen (Powerpoint)</p> <p>Skabelse og syndafald</p> <p>Myter: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=254</p> <p>Skabelsesberetningen: 1 mos 1-2</p> <p>Syndafaldet: 1 mos 3</p> <p>Kristen etik, næstekærlighed</p> <p>5 skarpe om Jesus (CFU, 20 min.)</p> <p>Loven om rene og urene dyr 3 mos 11, 1-18</p> <p>Spørgsmålet om rent og urent Mark 7, 1-23</p> <p>Næstekærlighedsbudgettet 3 mos 19, 17-18</p> <p>Det største bud i loven Matt 22, 34-40</p> <p>Bjergprædiken Matt 5-7 (uddrag)</p> <p>Lignelsen om Den barmhertige samaritaner Luk 10, 25-37</p> <p>Læreroplæg om næstekærlighed i jødedom og kristendom (Powerpoint)</p> <p>Straffeloven §253: https://danskelove.dk/straffeloven/253</p> <p>Marie Krarup: Den syriske flygtning er ikke min næste (debatindlæg fra Kristeligt dagblad)</p> <p>Kim Hartzner: Den syriske flygtning er også min næste</p> <p>Helbredelser: Mark 1,21-28, Mark 1,40-45, Mark 5,25-34, Luk 7,11-17, Luk 13,10-17</p> <p>Reformationen</p> <p>Martin Luther: Et opgør med gerningsretfærdigheden (1520)</p> <p>Reformationerne, i Johnny Thiedecke: Ordet og jorden. Kristendommen forkynnt og fortolket. Pantheon, 1991, s. 11-12.</p> <p>Lærer-powerpoint om reformationen</p> <p>Video om de 95 teser. (5,5 min.) http://danmarkshistorien.dk/leksikon-ogkilder/vis/materiale/luthers-opgoer-med-afladshandlen-95-teser-der-indledtereformationen/?no_cache=1&cHash=059fdcc0491e053dca5cfa2a00c09520</p> <p>5 skarpe om kristendommens danske historie (CFU, 20 min.)</p> <p>Artikel: Charlotte Krogh Vestergaard: Kristendommens omsorgshistorie (2007)</p> <p>Det gode samfund</p> <p>Styreformer: Det græske demokrati</p> <p>Styreformer i bystaterne: https://eneuropaeiskverdenshistorie.systime.dk/?id=150</p> <p>Demokratiet i Athen: https://eneuropaeiskverdenshistorie.systime.dk/?id=151</p> <p>Styreformer: Middelalderen</p> <p>Samfundets organisation: https://eneuropaeiskverdenshistorie.systime.dk/?id=166</p> <p>Økonomisk feudalisme: https://eneuropaeiskverdenshistorie.systime.dk/?id=167</p> <p>Politisk feudalisme: https://eneuropaeiskverdenshistorie.systime.dk/?id=168</p> <p>Den katolske kirke: https://grundbogtildanmarkshistorien.systime.dk/?id=90</p> <p>Reformation og renæssance</p> <p>Indledning: https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=170</p> <p>Det nye verdensbillede (kilde 46): https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=171</p> <p>Det nye verdensbillede (kilde 50): https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=174</p> <p>Læreroplæg om reformationen (PowerPoint)</p>
--	--

	<p>Reformationen: https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=175 Almisser og fattigkasse: https://lumen.au.dk/publikationer/nyheder/nyhed/artikel/almisser-og-fattigkasse</p> <p>Film: Historien om Danmark (6), Reformation og Renæssance (http://hval.dk/mitCFU/info.aspx)</p> <p>Styreformer: Oplysningsstiden, Naturretten Den Moderne Stat i støbeskeen, https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=410 De Engelske Naturretsfilosoffer, https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=413 De tre store, https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=466 Rolleespil om naturretsfilosofferne (lav en ny forfatning).</p> <p>Revolution og demokrati Danmark og Den Franske Revolution (video) https://vimeo.com/25658354 (3 min) Grundfremstilling – Nationalisme, demokrati og klassesamfund 1814-1901 https://danmark.systime.dk/?id=p162 (digital tidslinje) Fra krise til fremgang 1830-1860 https://danmark.systime.dk/?id=p503 Sprækker i enevældens mur https://danmark.systime.dk/?id=p504 Enevældens fald 1848 https://danmark.systime.dk/?id=p505 Grundloven 1849 (kilde) http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danmarks-riges-grundlov-af-5-juni-1849-junigrundloven/ Video: De syv F'er. (8 min.) http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/1915-demokrati-og-valgret-historien-om-de-syv-fer/?no_cache=1&cHash=fb1a6a563448bf7ab0a2f16227a27658 Film: Historien om Danmark del. 8 fra 0-24:00 minut. https://www.dr.dk/tv/se/historien-om-danmark-tv/-/historien-om-danmark-2</p> <p>Kvinders valgret Systemskifte og grundlovsændring (læreroplæg) http://danmarkshistorien.dk/perioder/fra-systemskifte-til-besaettelse-19011940/system-skifte-og-grundlovsændring/ Artikel: Kampen for kvinders valgret 1871-1915 Kampen for kvinders valgret, 1871-1915 (danmarkshistorien.dk) Film: Historien om Danmark (9) - Det svære demokrati (CFU) Kilde: Carl Ploug i Landstinget om kommunal valgret til kvinder 1888 http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/carl-ploug-i-landstingetom-kommunal-valgret-til-kvinder-1888/?no_cache=1&cHash=b464b916b6b62ba7bc2a75cae5c587fd Kilde: "Kvindens politiske Valgret og Valgbarhed" - tale af Johanne Meyer, 1888 http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kvindens-politiske-valgretog-valgbarhed-tale-af-johanne-meyer-1888/?no_cache=1&cHash=1f36b984ecc02c8d283e18e4da2bf45e Dokumentar: Kvinderne får valgret. CFU (10 min.) Den sorte skole Kilde: Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1915 (kort uddrag) http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danmarks-riges-grundlovaf-5-juni-1915/#indhold4 §30, §35 Stemmeprocenter http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/stemmeprocenter-vedkomunal-og-rigsdagsvalg-1909-1921/?no_cache=1&cHash=ad66ab2eecfe0a180f3f8105996b74d6 Kvinder i Folketinget og i Regeringen:</p>
--	---

<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/bagtal/2023/2023-03-08-flere-kvinder-i-Folketinget>

Rollespil om kvinders valgret

Arbejderbevægelsen

Læreroplæg om industrialiseringen (PowerPoint)

Film: Historien om Danmark del 8 fra 24-60 min.

Arbejdernes vilkår, <https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=p452>

Arbejderbevægelsen, <https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=p441>

Karl Marx og Socialismen, <https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=p453>

Sang: Internationale: [Internationale dansk.wmv](#)

Fattighjælp

Løsgængere, fattighjælp og kravet om arbejde efter reformationen i 1536 (læreroplæg)

Almisse, arbejde og fattigdom: <https://lumen.au.dk/nyheder/nyhed/artikel/almisse-arbejde-og-fattigdom/> (læreroplæg)

Dokumentar: Der skal ydes før der kan nydes, 1849-1880 CFU (30 min.) [Ludere, lommetype og lirekassemænd \(2\)](#)

'Velfærd bag pigtråd. Historyslam'. (15 min.) CFU. Dansk velfærdshistorie og frihed (Danskerne Akademi).

Fattighjælp og tab af rettigheder fra grundlov til socialreform 1849-1933. <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/fattighjaelp-og-tab-afrettigheder-fra-grundlov-til-socialreform-1849-1933/>

Lov om det offentlige Fattigvæsen, 9. april 1891 (kun kildeintroduktionen, blå rubrik)
http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/lov-om-det-offentligefattigvaesen-9-april-1891/#_indn4

Rollespil om fattigkommissionen.

Krisen i 20'erne og 30'erne

Økonomisk krise 1918-1939

<https://verdenefter1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=582>

Verdenskrisen 1929 <https://verdenefter1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=596>

Kanslergadeforliget

Kanslergadeforliget, 1933: <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kanslergadeforliget-1933/>

Socialreformen af 1933 <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/socialreformen-af-1933/>

Film: Historien om Danmark (9), Det Svære Demokrati (klip), <http://hval.dk/mitcfu/> Rollespil om Kanslergadeforliget

De afsindige

Film 'Ustyrlig'. CFU

Er du åndssvag? <https://www.vejlemuseerne.dk/udstillinger/tidl-saerudst-kulturmuseet/slotte-til-idioter/baggrundsatikler/er-du-aandssvag/>

Lidt om kvindestanlen på Sprogø, Katrine Becker, Dansk forsorgshistorisk museum.
pdf.fil

Video med Regine: <https://www.familiejournal.dk/livshistorier/artikler/tidligere-anbragte-paa-sprogoe-reagerer-paa-undskyldning>

Velfærdsstaten 1945-1973

Efterkrigstidens sociale velfærdsstat: <https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.systime.dk/?id=257>

Velfærdsstaten 1945-1973: <https://grundbogtildanmarkshistorien.systime.dk/?id=193>

	<p>Kilde; Ungdom med penge mellem hænderne: https://grundbogtildanmarkshistorien.systime.dk/?id=301</p> <p>Ungdomsoprør Dokumentarfilm: 'Husker du - Ungdomsoprøret'? (cfu) Læs teksten 'Det brogede ungdomsoprør' og besvar arbejdsspørgsmålene nederst (alene/gruppevis) Det brogede ungdomsoprør Danmark - tider og temaer. Digital danmarkshistorie (systime.dk) Artikel: '68 begyndte langt før 68 - og varede længe efter: https://nordjyske.dk/assets/Long_reads/68-begyndte-langt-for-1968/index.html</p> <p>Thylejren Læreroplæg om 'De glade 60'ere' Det ny samfund: Det Ny Samfund - en fortælling af Jens Peter Madsen! - YouTube Filmcentralen: Thylejren 1970: se uddrag: Thy-lejren 1970 Filmcentralen</p> <p>Kvindekampen Sang: Vi går med røde sokker Gallup 1947: Hvad er det bedst at være - mand eller kvinde? (danmarkshistorien.dk) Videoforedrag 'Kvindeliv og kønsroller': (8 min.) https://danmarkshistorien.dk/perioder/efterkrigstiden-1945-1973/kulturelle-og-sociale-opbrud Den nye kvindebevægelse: https://kampeforligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=173 Uddrag: Film (35 min.) Rødstrømper - en kavalkade af kvindefilm Danmark på Film (danmarkpaafilm.dk) Seksualitet Kampe for ligestilling (forlagetcolumbus.dk) Gallup 1969: Fri abort? (danmarkshistorien.dk) Kilde 12: Timelønnen i forskellige jobs, 2013 De danske kvinders historie (systime.dk)</p> <p>Protestsange Protestsange: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/danske-arbejder-og-protestsange-1870 Sange, der forandrede Danmark Dansk DR Give peace a chance (cfu, 9 min.) Sange fra hæftet "Kvindesange", ca. 1972: 'Da vi kun er små kvinder' + 'Langt bedre udrustet'</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, individuelt arbejde, mindre projektarbejde

Forløb 3	<p>Samfundsfag: Økonomi (enkeltfagligt forløb) Religion: Karismatisk ledelse (enkeltfagligt forløb) Historie: Folkedrab (enkeltfagligt forløb)</p>
Forløbets indhold og fokus	<p>Samfundsfag</p> <p>Økonomyper: Planøkonomi, markedsøkonomi og blandingsøkonomi (sat i relation til ideologier og fokus på udbud/efterspørgsel) Økonomiske mål og deres indbyrdes konflikter Højkonjunktur og lavkonjunktur (og overophedning af økonomien) Det økonomiske kredsløb Ekspansiv og kontraktiv finanspolitik Arbejdsmarked politik</p> <p>Religion</p> <p>Fokus på karismatisk ledelse og deprivationsteori med en række eksempler fra kulturer/sekter.</p> <p>Historie</p> <p>Et forløb om holocaust og folkedrabet i Rwanda.</p>
Faglige mål	<p>Samfundsfag</p> <p>-undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data. formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber</p> <p>Religion</p> <p>-redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng</p> <p>Historie</p> <p>-anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande -redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng -reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende, herunder en forståelse af sammenspillet mellem aktør og struktur -diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier</p>
Kernestof	<p>Samfundsfag</p> <p>Det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter Økonomiske styringsinstrumenter omfatter økonomisk politik (finanspolitik m.m.)</p> <p>Religion</p> <p>-etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger -religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid</p>

	<p>–religionssfaglige metoder.</p> <p>Historie</p> <ul style="list-style-type: none"> –nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringssprincipper –forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv –Holocaust og andre folkedrab –historiefaglige metoder –historiebrug.
Anvendt materiale.	<p>Samfundsfag</p> <p>Lærebog: 'SamfC – din samfundsfagsbog' af <i>Maria Bruun Bundgaard, Ole Hedegaard Jensen, Thomas Secher Lund</i>; Systime.dk</p> <p>Kap. 10.4 Økonomiske mål https://samfc.systime.dk/?id=276</p> <p>Kap. 10.1 Hvad er økonomi? https://samfc.systime.dk/?id=191&L=0</p> <p>Kap. 10.3 Penge og renter https://samfc.systime.dk/?id=277</p> <p>Kap. 10.5 Økonomisk politik https://samfc.systime.dk/?id=275</p> <p>Lærebog: 'Samfundsfag C' af Mads Beyer, Claus Lasse Frederiksen, Henrik Kureer; Systime.dk</p> <p>Kap. 13.1 Det økonomiske kredsløb https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1033</p> <p>Kap. 13.1 De økonomiske sektorer https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1085</p> <p>Kap. 13.1 Udgifter er også indtægter https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1084</p> <p>Kap. 13.2 Produktion https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1032</p> <p>Kap. 13.2 Bruttonationalproduktet https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1087</p> <p>Kap. 13.2 BNP som et mål for et lands velstand https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1086</p> <p>Kap. 17. Betalingsbalance og konkurrenceevne https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1025</p> <p>Kap. 17.1 Betalingsbalancen https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1060</p> <p>Kap. 14. Det danske arbejdsmarked https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1028</p> <p>Kap. 14.1 Organisationerne på arbejdsmarkedet https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1043</p> <p>Kap. 14.1 Lønmodtagernes organisationer https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1096</p> <p>Kap. 14.1 Arbejdsgivernes organisationer</p>

<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1095>
Kap. 14.2 Hovedaftale og overenskomster
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1042>
Kap. 14.2 Den danske arbejdsmarkedsmodel og EU
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1097>
Kap. 14.4 Arbejdsløshed
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1040>
Kap. 14.4 Måling af arbejdsløshed
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1105>
Kap. 14.4 +'Våben' i en arbejdskonflikt
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1039>
Kap. 14.4 + Former for arbejdsløshed
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1036>
Kap. 14.4 + Hjælp til de arbejdsløse
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1035>
Kap. 18. Økonomisk politik
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1024>
Kap. 18.2 Finanspolitik
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1069>
Kap. 18.2 Lempelig finanspolitik
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1158>
Kap. 18.2 Stram finanspolitik
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1157>
Kap. 18.2 Finanspolitik i Danmark
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1156>
Kap. 18.5 Arbejdsmarkedspolitik
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1066>
Kap. 18.5 Flexicurity-modellen
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1165>
Kap. 16.4 Velfærd og ulighed
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1051>
Kap. 16.4 Måling af ulighed
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1051>
Kap. 16.4 Er ulighed et samfundsproblem?
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1132>
Kap. 16.5 Problemer for den danske velfærdsmodel
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1050>
Kap. 16.5 Flere ældre
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1134>
Kap. 16.5 Globalisering og EU
<https://samfundsfolk-c.systime.dk/?id=1133>

Film

<https://mitcfu.dk/mm/player/?copydan=031209182030>

Religion: Karismatisk ledelse

Hvad er karismatisk ledelse?

Læs Max Weber, tekst 46: *Karisma - om religionens rolle i legitimering af magt og herredømme*.

Karismatisk ledelse (inkl. opg. 1)

<https://begrebsnoeglentilreligion.systime.dk/?id=140>

Film: 'Massakren i Jonestown' 86 min. CFU (17 min.)

[Deprivation | Begrebsnøglen til religion – teori og metode \(systime.dk\)](#)

Film: 'Kumaré – den falske profet' (81 min.) CFU

Ninian Smarts religionsdimensioner: <https://religion.systime.dk/?id=467#c937>

Hagiografi

Mød en Scientolog: [Meet Scientologists from all walks of life \(scientology.dk\)](#)

Hagiografi: <https://www.religion.dk/leksikon/hagiografi>

L. Ron Hubbards video-biografi: [Scientology kirkens officielle hjemmeside: L. Ron Hubbard, video-biografi, Dianetics og religiøse bøger](#)

Rutinisering

Rutinisering af karisma: <https://begrebsnoeglentilreligion.systime.dk/?id=140#c316>

Matthæusevangeliet kapitel 16, 13-19,

Apostlenes Gerninger kapitel 3, 1-10 og kapitel 5, 12-16 samt

Romerbrevet kapitel 1, 1-7

Tekst 46: Karisma - om religionens rolle i legitimering af magt og herredømme, Max Weber, 1946

Tekst 43: Dalai Lama: Den fjortende Dalai Lama findes og føres til Lhasa, Buddhismen – Tanker og livsformer, 1982.

Film: Uddrag fra 'Scientologys religiøse fængsel' (Going Clear) CFU. 38-54 min.

Kongres med udgivelsen af LRH's clearing foredrag i 1958 (showet er fra 2006):

<http://www.scientology.dk/david-miscavige/clearing-congress-video.html> (Klip med Miscavige 16 min.)

Projekt: Undersøg en valgfri kult/sekt

Afslutning: Lav en sekt med en karismatisk leder (inkl. teori fra forløbet).

Historie: Folkedrab

Hvad er folkedrab?

Stanton: folkedrab som stadier: Matrix-grupper

<https://folkedrab.dk/hvad-er-folkedrab/hvordan-opstaar-folkedrab-tre-teoretiske-bud/stanton-folkedrab-stadier>

Aktør og struktur i historie (Uddrag) <https://paasporetafhistorien.ibog.gyldendal.dk/?id=130>

Video: Oplæg om aktør-struktur: <https://www.youtube.com/watch?v=7OqZpZBv9yE&t>

Holocaust: Europa i krise

[1. Optakten: Europa i krise | Historieportalen \(systime.dk\)](#)

Kilde: En skolepiges syn på jøderne:

<https://historieportalen.systime.dk/?id=1566#c4553>

[2. Nazisme, racisme og antisemitisme | Historieportalen \(systime.dk\)](#)

Jødelovene:

kap. 3: <https://historieportalen.systime.dk/?id=1527>

Kilde: [Befolkningens reaktioner på Nürnberg-lovene](#)

Isolation og udryddelse

kap. 4: <https://historieportalen.systime.dk/?id=1532>

kap. 5: <https://historieportalen.systime.dk/?id=1536>

	<p>Isolation og udryddelse</p> <p>Dokumentarfilm: 'Ordinary men'. (Netflix)</p> <p>Hvem var gerningsmændene? https://historieportalen.systime.dk/?id=1543</p> <p>Kilde: Beretning om massakren ved Barbi: https://historieportalen.systime.dk/?id=1566#c4556</p> <p>Digt "Skæbne" af modstandsmanden Morten Nielsen https://www.bogtanken.dk/litteraturtanker/besaettelsestidens-store-digter/ 30.6.2021</p> <p>Klip fra 'Lydighedens dilemma' (CFU)</p> <p>Begreber: Socialdarwinisme, Racelære, Antisemitisme, Eugenik, Eutanasi</p> <p>Rwanda: Årsagerne til folkedrabet</p> <p><i>Rwanda – verdens hurtigste folkemord</i> (DR podcast: Kampen om historien), (55 min.) https://www.dr.dk/lyd/p1/kampen-om-historien/kampen-om-historien-2023/kampen-om-historien-rwanda-verdens-hurtigste-folkemord-11032315182</p> <p>Kolonihistoriske årsager: 5.1 Kolonihistoriske årsager Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk)</p> <p>Krav om magten: 5.2 Krav om magten Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk)</p> <p>Økonomisk nedtur og kampen om land: 5.3 Økonomisk nedtur og kampen om land Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk)</p> <p>Flygtninge: 5.4 Flygtninge Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk)</p> <p>Mediernes rolle: 5.5 Mediernes rolle Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk)</p> <p>Ofre og gerningsmænd</p> <p>Gerningsmænd: https://folkedrabetirwanda.ibog.frydenlund.dk/?id=175&L=10_6.3_Tutsi-ofrene Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk)</p> <p>Vidneudsagn fra dokumentarfilmen 'En dansker i helvede'.</p> <p>Stantons 10 stadier i folkedrab:</p> <p>https://folkedrab.dk/hvad-er-folkedrab/hvordan-opstaar-folkedrab-tre-teoretiske-bud/stanton-folkedrab-stadier</p> <p>10.1 Hvilken historie skal fortelles? Folkedrabet i Rwanda (frydenlund.dk)</p> <p>Er det folkedrab? -Israel-Hamas-konflikten</p> <p>Definition af folkedrab:</p> <p>https://folkedrab.dk/hvad-er-folkedrab/fns-folkedrabskonvention</p> <p>Sydafrikas anklager mod Israel:</p> <p>https://folkedrab.dk/hvad-er-folkedrab/er-folkedrab</p> <p>Dilemmaspil: Folkedrabet på Bantikka. http://folkedrab.server003.b14cms.dk/</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, spil

Forløb 4	Krop og Køn (tværfagligt forløb)
Forløbets indhold og fokus	<p>Samfundsfag I dette forløb har der været fokus på følgende: Biologisk køn, psykologisk køn, socialt køn, formel ligestilling, udfaldsligestilling. Primær socialisering, sekundær socialisering, roller, normer, pronominer, sprog, magt. Anthony Giddens, globalisering, aftraditionalisering, ekspertsystemer, polarisering. Feministiske bølger (1-4)</p> <p>Religion Fokus på krop og køn i Islam.</p> <p>Historie Fokus på krop og køn med nedslag fra antikken til i dag.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> -anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande -formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof -diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier -anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen
Kernestof	<p>Samfundsfag</p> <ul style="list-style-type: none"> - identitetsdannelse og socialisering sociale og kulturelle forskelle <p>Religion</p> <ul style="list-style-type: none"> -islam, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster -etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger -religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid -religionsfaglige metoder. <p>Historie</p> <ul style="list-style-type: none"> -nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper -styreformer i historisk og nutidigt perspektiv -historiefaglige metoder
Anvendt materiale.	<p>Samfundsfag</p> <p>Flere sider af køn af <i>Hanne Mortensen, Susan Pauli Petersen, Gunnar C. Adriansen, Thomas P. Larsen</i>; Forlaget Frydenlund.</p> <p>Kap. 2.1 Indledning https://fleresiderafkoen.ibog.frydenlund.dk/?id=158</p> <p>Kap. 2.2 Køn og identitet</p>

<https://fleresiderafkoen.ibog.frydenlund.dk/?id=159>
Kap. 2.2.2 Den primære socialisering
<https://fleresiderafkoen.ibog.frydenlund.dk/?id=167>
Kap. 2.2.3 Den sekundære socialisering
<https://fleresiderafkoen.ibog.frydenlund.dk/?id=168>
Kap. 2.3 Roller og normer
<https://fleresiderafkoen.ibog.frydenlund.dk/?id=160>
Kap. 2.3.1 Sprog og forventninger til køn
<https://fleresiderafkoen.ibog.frydenlund.dk/?id=169>
Kap. 2.3.2 Sprog og magt
<https://fleresiderafkoen.ibog.frydenlund.dk/?id=170>
Kap. 2.1 Politik, magt og demokrati
<https://kønogligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=144>
Kap. 2.1 Hvad er magt?
<https://kønogligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=168>
Kap. 2.4.3 Bestyrelser og politiske holdninger til kønskvoter
<https://fleresiderafkoen.ibog.frydenlund.dk/?id=175>

Lærebog: Samfunds fag C af *Mads Beyer, Claus Lasse Frederiksen, Henrik Kureer*, Sy-stime.dk

Kap. 8.4 Anthony Giddens og senmodernitet
<https://samfunds-fag-c.systime.dk/?id=1317#c8338>
Kap. 8.1 Identitet
<https://samfunds-fag-c.systime.dk/?id=1304>

Artikler

Mand eller kvinde? – OL-bokser fanget i politisk spil; *Maria Oien*, TV2.dk.
<https://sport.tv2.dk/boksnings/2024-08-03-mand-eller-kvinde-ol-boksere-fanget-i-politisk-spil>

Kap. 8.4 + Samfundstyper
<https://samfunds-fag-c.systime.dk/?id=1301>
Kap. 8.4 + Industrisamfundet
<https://samfunds-fag-c.systime.dk/?id=1319>
Kap. + Informationssamfundet
<https://samfunds-fag-c.systime.dk/?id=1318>

Kap 8.1 Identitet
<https://samfunds-fag-c.systime.dk/?id=1304>

Islam

Intro til islam

Refleksion: Billeder fra OL
5 skarpe om islam (20 min.)
Islam og muslimer: <https://islam.systime.dk/?id=147>
Helligskrifter: <https://islam.systime.dk/?id=150>
Muhammed - Guds sidste sendebud: <https://islam.systime.dk/?id=148>
Splittelse: <https://islam.systime.dk/?id=199>
Udbredelse og kulturmøde: <https://islam.systime.dk/?id=149>

Konversion

Mange måder at være religiøs på <https://islam.systime.dk/?id=231>

Lewis Rambos konversionsteori: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=c979>

Islam kommer til Danmark: <Https://islam.systime.dk/?id=145>

Konvertitter – at vælge islam | Klassisk og moderne islam (systime.dk)

Dokumentarfilm på CFU: "Når naboens datter bliver muslim". (44 min.)

Tro og praksis

De 6 trosartikler: <https://islam.systime.dk/?id=151>

De 5 søjler: <https://islam.systime.dk/?id=152>

Mekka Diaries https://www.youtube.com/watch?v=q7q_LcqbvKI (15 min.)

Sharialoven

Sharia: <https://islam.systime.dk/?id=156>

Forbudt/tilladt: <https://islam.systime.dk/?id=157>

Video fra youtube: Shariazoner i Tingbjerg (5,5 min) maj 2013 <https://www.youtube.com/watch?v=-Ch64dkivM0&t=8s>

Brevkasse: <http://islamsvar.dk/>

Jihad: <https://islam.systime.dk/?id=155>

Køn i islam

»114 sider had til kvinder«: Taleban lægger flere bånd på Afghanistans kvinder med ny lov - politiken.dk

Er det haram at købe ozempic fra en sælger på Facebook? (facebookopslag).
Jeg har skiftet køn. Kan jeg konvertere til islam? <https://www.religion.dk/kan-man-konverte-til-islam-efter-et-konsskifte>

“Klassisk og moderne islam”:

<https://islam.systime.dk/?id=244>

Jens Forman, Muslimernes religion, Systime 2006: s. 150-156 + Tekst 48: Mandens og kvindens pligter

Artikel: Skal man være sekulær for at være feminist? <https://www.information.dk/kultur/2010/11/vaere-sekulaer-vaere-feminist>

Deadline - niqab-interview

<https://www.youtube.com/watch?v=c60pPtgCodMb> (3 min.)

Sarahs niqab-fængsel: Hvorfor går Meryem med niqab?

Video: Sandheden om niqab: https://www.youtube.com/results?search_query=sandheden+om+niqab

Krop og køn

Intro

De moderne olympiske lege: **Citius, Altius, Fortius - Olympiadens historie**: podcast fra 'Kampen om historien': <https://www.dr.dk/lyd/p1/kampen-om-historien/kampen-om-historien-2024/kampen-om-historien-citius-altius-fortius-olympiadens-historie-11032415322>

Sport i antikken

Med kroppen ind i kulturen, Hans Bonde, Syddansk Universitetsforlag 2020, s. 70-83

[Spartanske kvinder, antikken.nu/skatkammeret/spartanske-kvinder.html](Spartanske_kvinder,_antikken.nu/skatkammeret/spartanske-kvinder.html)

Det spartanske samfund og dets forfatning, Olympia (Politikkens bog om De Gamle Grækere), s. 66-70 + 74-75

Forholdet mellem kønnene: Den store forskel (Ansigt til Ansigt med grækerne), s. 239

Køn i 1700-tallet

	<p>Rousseau om kvinden (fra Rousseaus bog <i>Om opdragelsen</i> fra 1762): https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=247&L=10#c989</p> <p>Mary Wollstonecraft: <i>Forsvar for kvinders rettigheder</i> 1792): https://kvinder.systime.dk/?id=131#c236</p> <p>J. P. Müller</p> <p>J. P. Müllers øvelser:</p> <p>https://www.danmarkpaafilm.dk/film/ip-muller-viser-mit-system</p> <p>Udvalgte øvelser af J. P. Müllers øvelser fra hans bog 'Mit system'.</p> <p>Kilde 1: J.P. Müller om ånd og krop: kap-3_kilde-1.pdf (idraetshistorie.dk)</p> <p>Kilde 2: J.P. Müller om datidens kontormænd: kap-3_kilde-2.pdf (idraetshistorie.dk)</p> <p>Kilde 3: J.P. Müller om nøgenhed: kap-3_kilde-3.pdf (idraetshistorie.dk)</p> <p><i>Matador</i>, afs. 5 (fra 17-19 min.) https://mitcfu.dk/mm/player/Default7.aspx?copydan=011706032000</p> <p>Krop og køn i 1900-tallet</p> <p>De moderne OL, https://idraet-b.systime.dk/?id=128</p> <p>Leni Riefenstahls film 'Olympia' om OL i 1936 (uddrag): https://mitcfu.dk/mm/player/Default7.aspx?copydan=321608012235</p> <p>Kilde: <i>Mein Kampf</i> (Hitler om ånd og krop), https://idraetshistorie.dk/wp-content/uploads/2020/03/kap-4_kilde-1.pdf</p> <p>Dokumentar: Dansk idræt under hagekorsets tegn (60 min.) - CFU</p> <p>Videoer:</p> <p>Det olympiske stadion https://www.youtube.com/watch?v=umjqV_eORZo</p> <p>Tyske ungdoms fysiske træning 1937 https://youtu.be/IzjaUsIjsN4</p> <p>Tysk ungdoms fysiske træning 1940 https://youtu.be/g7u5Knj5Uj4</p> <p>Krop, køn og kold krig</p> <p>Dokumentarfilm: East Germany's Secret Doping System</p> <p>Med kroppen ind i kulturen, Hans Bonde, Syddansk Universitetsforlag 2020, s. 213-130 (uddrag), 237-241.</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, spil

Forløb 5	USA (tværfagligt forløb)
Forløbets indhold og fokus	<p>[Et kort resumé af forløbets indhold og fokus, herunder hvilke centrale problemstillinger, der har været arbejdet med.]</p> <p>Samfundsfag</p> <p>Tværfagligt forløb hvor samfundsfag har fokuseret på følgende:</p> <p>Immigrantsamfund, sociale forskelle, mangfoldighed</p> <p>Integration, desintegration, minoritet, majoritet, segregation, assimilation, pluralistisk integration.</p> <p>Eastons model, Montesquieus magtdelingslære.</p> <p>Parlementarisme, den parlamentariske styringskæde.</p> <p>Præsidentielt system, topartisystem, republikanere, demokrater, svingstater, valgmænd.</p> <p>Lovgivende, udøvende, dømmende magt, commander in chief, to-kammer-system,</p> <p>Kongressen, Senatet og Repræsentanternes Hus, præsidentvalg og midtvejsvalgvetos, check and balances, Højesteret.</p> <p>Vælgeradfærd, kernevælgere, marginalvælgere, Jan-Werner Müllers karakteristik af populisme, Kaare Strøms begreber: office-seeking, vote-seeking, policy-seeking.</p> <p>Danske forhold: Forholdstalsvalg, spærregrænse, flertalsvalg i enkeltmandskredse, støtteparti, opposition, mistillidsvotum, parlamentarisme, lovgivningsprocessen i Danmark, finansloven</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> – anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande – formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof – redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng – reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende, herunder en forståelse af samspillet mellem aktør og struktur – diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier – anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen – sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af dansk, europæisk og global kultur og tænkning – undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data.
Kernestof	<p>Samfundsfag</p> <ul style="list-style-type: none"> - anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande - formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof

	<ul style="list-style-type: none"> - diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier - politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene - politiske beslutninger i Danmark i en global sammenhæng
	<p>Religion</p> <ul style="list-style-type: none"> -udvalgte sider af yderligere én religion -etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger -religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid -religionsfaglige metoder. <p>Historie</p> <ul style="list-style-type: none"> -nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper -natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv -forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv -styreformer i historisk og nutidigt perspektiv -ideologiernes kamp i det 20. århundrede -globalisering og kulturmøder i historisk og nutidigt perspektiv -historiefaglige metoder
Anvendt materiale.	<p>Samfundsfag</p> <p>Lærebog: USA, historie, samfund, religion af Thor Banke Hansen, Andreas Bonne Sindberg; Systime.dk</p> <p>Kap. 2.3 Det amerikanske samfund https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=370</p> <p>Kap. 2.3 Immigration og befolkning https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=371</p> <p>Kap. 2.3 Hispanic og latino https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=372</p> <p>Kap. 2.3 Asian. Black. White https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=373</p> <p>Kap. 2.4 Integration i det amerikanske samfund https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=374</p> <p>Kap. 2.4 Er USA en smeltedigel, en salatskål eller et splittet samfund? https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=375</p> <p>Kap. 2.5 Præsidenten, partierne og valgsystemet i USA https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=376</p> <p>Kap. 2.5 Demokraterne og republikanerne – Topartisystemet i USA https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=460</p> <p>Kap. 2.5 Partiernes rolle i amerikansk politik: Kampagnemaskiner https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=377</p> <p>Kap. 2.5 Valgsystem: Winner-take-all https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=378</p> <p>Kap. 2.5 Svingstater</p>

<https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=379>

Kap. 2.7 Magt i amerikansk politik

<https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=381>

Kap. 2.7 Præsidentens magt – verdens mest magtfulde statsleder

<https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=395>

Kap. 2.7 Kongressens magt – den lovgivende magt

<https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=396>

Kap. 2.7 Lovgivningsprocessen og demokratisk kontrol i USA

<https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=397>

Kap. 2.7 Højesterets magt – den dømmende magt

<https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=398>

Kap. 2.6 Vælgeradfærd: Hvordan stemte amerikanerne ved præsidentvalg 2020?

<https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=380>

Kap. 2.8 Midtvejsvalg i USA

<https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=382>

Kap. 2.1 Er Donald Trump populist?

<https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=450#c1132>

Kap. 2.4 Partiers adfærd

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1253#c8098>

Lærebog: Samf C af Maria Bruun Bundgaard, Ole Hedegaard Jensen, Thomas Secher Lund, Systime.dk

Kap. 8.1 Politisk deltagelse i praksis

<https://samfc.systime.dk/?id=156>

Kap. 7.1 Demokrati og diktatur

<https://samfc.systime.dk/?id=258>

Kap. 7.2 Folketingsvalg og regeringsdannelse

<https://samfc.systime.dk/?id=257>

Kap. 7.2 Folketingsvalg og regeringsdannelse

<https://samfc.systime.dk/?id=257>

Dokumentar:

[Det amerikanske marerittet - mitCFU.dk](#)

Religion i USA

Amerikanernes forhold til religion

Phil Zuckerman i Danskernes Akademi [Religionens betydning i USA og Danmark - Phil Zuckerman \(youtube.com\)](#)

Religion i USA i dag: [3.2 Religion i USA i dag | USA. Historie, samfund, religion \(systime.dk\)](#)

Religiøse forskelle i USA: [Religiøse forskelle i USA | USA. Historie, samfund, religion \(systime.dk\)](#)

Om megachurches i dag: https://www.youtube.com/watch?v=1Dhb_xKs6fI

Mega churches <https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=413>

So F...ing special USA – afsnit 3 (CFU) (29 min.) <https://mitcfu.dk/materiale-info.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=titel%20So%20F...ing%20special%20i%20USA&orderBy=title&SearchID=ad2c30bd-1025-495f-a664-e0c5bdb5eddb&ClassesWithOr=1&index=3>

Joel Osteen, Lakewood Church, 15. Sep. 2024 (uddrag)
https://www.youtube.com/watch?v=hQyDOS_RWQY

De amerikanske protestanter

Amerikansk religionshistorie <https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=405>

De amerikanske protestanter: <https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=407>

Scopes-sagen, video:

<https://www.youtube.com/watch?v=mJoZrJknJJE>

Protestantisk fundamentalisme og den kristne højrefløj:

<https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=229>

Fra protestantisme til ny-evangelikalisme: <https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=266>

Fundamentalisterne bliver til den politiske kristne højrefløj:

<https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=416>

Fra protestantisme til ny-evangelikalisme: <https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=266>

Dokumentarfilm: Guds børnehær (Jesus camp) CFU

Kreationisme og intelligent design <https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=268>

Dyrkelse af Trump - Karisma

P1 Orientering 10/9 Afs. 'Optakt til debatten mellem Harris og Trump'

<https://www.dr.dk/lyd/p1/p1-orientering/p1-orientering-2024/p1-orientering-11802410372>

I'm proud to be an american:

<https://www.youtube.com/watch?v=-KoXt9pZLGM>

Trump-rally (uddrag)

<https://www.youtube.com/watch?v=oZeuqp5e3mA>

Karismatisk ledelse | Begrebsnøglen til religion – teori og metode (systime.dk)

Civilreligion

Civilreligion i USA, Religionsportalen

<https://religion.systime.dk/?id=1023>

Når Gud bliver nationalist s. 20-33. (uddrag) + Opgave om de tre prøvelser.

Om civilreligion, "Americans are religious about America:

<https://www.youtube.com/watch?v=x49n90lWiOs>

USA's historie

USA's oprindelse

USA's historie (1) på www.mitcfu.dk

Et fælles ærinde i vildnæsset; <https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=138>

Puritanere, <https://usastilblivelse.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=142>

Kilde: John Wiltrop; <https://usastilblivelse.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=171#c722>

Er Amerika Anderledes? <https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=139>

Den Amerikanske Drøm, <https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=146>

Pionerånden, <https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=152>

Kolonisering og uafhængighed

Mødet med den oprindelige befolkning – sygdom, rotter og krig; <https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=161>

USA's historie (2) www.mitcfu.dk

	<p>Opgøret med Den Gamle Verden; https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=163</p> <p>Den amerikanske uafhængighedskrig; https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=164</p> <p>Den amerikanske forfatning – 13 kolonier bliver til en føderation; Den amerikanske Forfatning – 13 stater bliver til en føderation USA. Historie, samfund, religion (systime.dk)</p> <p>Uafhængighedsdeklaring (uddrag); https://voresverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=214&L=10&loopRedirect=1#c966</p> <p>Manifest Destiny – USA udvider sig; https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=166</p> <p>Slaveri og trekantshandel</p> <p>Slaveri og trekantshandel https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=167</p> <p>Borgerkrigen:</p> <p>https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/index.php?id=169</p> <p>Forsoning - borgerkrigens efterspil: https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=p170</p> <p>Hemmersam og Grub "Slaveriet og Den Amerikanske Borgerkrig": Tekst 8:Tale af William Lloyd Garrison Tekst 11: Højesterets afgørelse i Dread Scott-sagen Information (artikel) "Den sidste sydstatsgeneral er væltet af piedestalen:" https://www.information.dk/udland/2017/05/sidste-sydstatsgeneral-vaeltet-piedestalen Det funktionelle kildebegreb: https://historieportalen.systime.dk/?id=1861</p> <p>Borgerrettighedsbevægelsen</p> <p>Borgerrettighedsbevægelsen: Borgerrettighedsbevægelsen USA. Historie og identitet</p> <p>Martin Luther King Jr. Og den kollektive erindring: Martin Luther King, jr. og den kollektive erindring USA. Historie og identitet. Inkl. Talen 'I have a dream'.</p> <p>Integration eller separatisme: https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=175</p> <p>Malcolm X: The House Negro And The Field Negro Speech</p> <p>Malcolm X first interview for British TV (1963)</p> <p>Den lovfæstede raceadskillelse afskaffes: https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=176</p> <p>Dokumentar: De sorte amerikaneres historie (5) CFU (54 min.)</p> <p>Roe vs. Wade – Abort i USA</p> <p>Historien om Abort i USA; https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=421&L=10</p> <p>Roe vs. Wade (1973); https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=422&L=10</p> <p>Video: Roe v. Wade, EXPLAINED (4.30 min.) https://www.youtube.com/watch?v=2n-fuH2Lq0w</p> <p>Højesteret i 2022; https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=420&L=10</p> <p>Abortion: Life after Roe v Wade (CFU, 24 min.) https://mitcfu.dk/mm/player/Default7.aspx?copydan=512306240530</p> <p>Er amerikanerne pro-life eller pro-choice? https://usahistoriesamfundreligion.systime.dk/?id=418&L=10</p> <p>Den kolde krig</p> <p>Dokumentar: Historien bag den kolde krig (1) CFU https://ucn.mitcfu.dk/TV0000118312 (51 min.)</p> <p>Begyndelsen på den kolde krig 1945-1955: https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=148</p> <p>De to alliancesystemer: https://verdenefter1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=634</p>
--	---

	<p>"Folkedemokratisering" af Østeuropa https://verdenefter1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=643</p> <p>Trumandoktrinen og Marshallplanen https://verdenefter1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=644</p> <p>Vietnamkrigen</p> <p>'Vietnam synes at været stedet...': https://usahistorieogidentitet.systime.dk/?id=230</p> <p>Film: Platoon (120 min.) (DVD)</p> <p>Amerikanske soldaterbreve: Tekst 34, 35, 36, Peter Frederiksen, 'Vietnam – fra drage til tiger', <i>Systime</i>, 2000.</p> <p>Kilde: Calleys beretning om My Lai Massakren, Peter Frederiksen, 'Vietnam – fra drage til tiger', <i>Systime</i>, 2000, s. 94-97</p> <p>Kilde 25: Fra en FNL-partisans erindringer (1985) https://vietnam.systime.dk/?id=198#c445</p> <p>Sange der forandrede verden. 'Give peace a chance'. CFU (9 min.)</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, projektarbejdsform, pararbejde